

USTVARJAMO BOLJŠE MESTO

SAMOORGANIZIRANE KRAJEVNE
IN ČETRTE SKUPNOSTI

INICIATIVA MESTNI ZBOR

KDO SMO

Smo skupina za spodbujanje političnega in nestrankarskega samoorganiziranja četrtnih in krajevnih skupnosti. Skupina, ki nima stalnega članstva, ki ne ustanavlja politične stranke in ki nima podpore nobene politične stranke. Skupina, ki je odprta za vse ljudi in katere člani ne predstavljajo nikogar razen samih sebe.

Prvič zbrani leta 2012 smo iskali načine, kako ubesediti splošno stanje nezadovoljstva in odkrite jeze, kar nas je takrat pognalo na ulice in odneslo župana. Prepričani, da morajo temu slediti novi, ustvarjalni in dolgoročni koraki razvoja, smo v letu 2013 pričeli vzpostavljati samoorganizirane četrtne in krajevne skupnosti v Mariboru.

Predolgo smo čakali in nemo opazovali, kako izvoljeni predstavniki ljudstva svoj mandat samovoljno izrabljajo za brezvestno in brezsravno plenjenje skupnega, s tem pa uničujejo naša življenja, okolje in bogastvo preteklih generacij. Mi sami, prebivalke in prebivalci, smo tisti, ki bi morali narekovati in odločati o nadaljnjih korakih razvoja mesta in države. Oblikovati moramo skupna stališča in zahteve lokalnih skupnosti ter na ta način prevzeti soodgovornost za njihovo delovanje, obenem pa tudi delovanje občine in države. Le tako bomo – korak za korakom – lahko spreminjali naše ulice, mestne četrti, krajevne skupnosti, mesta, državo in navsezadnje tudi svet. Z izvajanjem pritiska na vladajoče strukture in uvajanjem neposredne demokracije si moramo

izboriti pravico do soodločanja in soupravljanja na krajevni, občinski in državni ravni.

Oživljamo in vzpostavljamo javni prostor za srečevanje in povezovanje, skupne razprave, izobraževanje, medsebojno obveščanje in skupno delovanje. Tako bomo lahko kritično, neposredno in ustvarjalno odgovarjali na izrojenost našega trenutnega družbeno-političnega sistema – skupaj in vpeti v širše skupno delovanje.

SPLOŠNI CILJI

Vpetost v okolje, v katerem živimo je ključnega pomena za reševanje skupnih problemov in odgovarjanje na vprašanja na lokalni, nacionalni ali globalni ravni. Le med seboj povezani ljudje, ki tvorijo skupnost, lahko svoje potrebe oziroma zahteve jasno ubesedijo. Z vzpostavljanjem novih oblik sodelovanja želimo spodbuditi skupno iskanje rešitev za pereča vprašanja. Če hočemo in zmoremo stvari spremeniti, potem ne moremo le učeno razpravljati o tem, kakšen svet želimo, ampak moramo na ulice, moramo se povezati in raziskovati kje smo skrenili s poti. Preizpraševati moramo družbeno-politični sistem, v katerem živimo, in iskati nove načine delovanja, ki bodo odgovarjali na izzive današnje realnosti.

1. AKTIVNO POLITIČNO UDEJSTVOVANJE

Prebivalke in prebivalci se moramo vključevati v procese političnega prostora, vendar ne le za uresničevanje osebnih želja in potreb, ampak za obče relevantna in skupnostna vprašanja.

2. GRADNJA NESTRANKARSKE POLITIKE

Potrebujemo politiko od spodaj, politiko, ki soustvarja in soodloča o razvoju mesta in krepí skupnost za aktivno neposredno politično udejstvovanje in soupravljanje.

3. CIVILNI NADZOR

Preprečiti moramo sistematično podkupovanje, klientelizem in nepotizem ter preseči stare načine političnega odločanja, ki so nas pripeljali v slepo ulico. Aktivno moramo spremljati in opozarjati na zlorabe vladajočih, iskati rešitve, katerih cilj je pritisk na vse odgovorne, da uresničujejo potrebe skupnosti. Pri tem moramo posebno pozornost nameniti najranljivejšim skupinam znotraj družbe.

4. SPREMEMBA DRUŽBENO-POLITIČNEGA SISTEMA

Potrebujemo družbeno-politični sistem v katerem bo aktivna in obveščena skupnost predloge za spremembe oblikovala skupaj, jih jasno izpostavljala, zahtevala njihovo realizacijo in jih tudi sama uresničevala.

5. ZDRUŽEVANJE LJUDI

S povezovanjem skupnosti v široko ljudsko gibanje bomo sposobni doseči skupne cilje: ustvariti novo družbeno resničnost – spremeniti pravila igre, tako da bo oblast služila ljudem in ne obratno.

6. SKUPAJ SMO MOČNEJŠI

Povezovati moramo ljudske boje doma in po svetu, saj je boj proti podkupljivemu sistemu, kot ga živimo v Sloveniji in po svetu, edina možnost, da ustvarimo drugačen sistem, v katerem bomo ljudje lahko živeli dostojno. Kot ljudje.

SPECIFIČNI CILJI

Prebivalke in prebivalci Mestne občine Maribor se najlažje udeležujemo v svojem lokalnem okolju. Zaradi dobrega poznavanja družbenega okolja, političnih situacij in zaradi našega neposrednega stika s tem okoljem imamo skupaj večji vpliv in pomembnejšo vlogo tudi na regionalni in državni ravni. Stopiti moramo skupaj, se povezovati in tako:

1. PREPOZNAVATI STISKE SOLJUDI

Prepoznavati moramo stiske ljudi v lastnem okolju in opozarjati na krivice, ki jih nad njimi izvajata kapital ali oblast s političnimi in drugimi pritiski. Kadar je potrebno, se moramo, če ne gre drugače, na krivice odzvati z ljudsko nepokorščino, saj ne moremo biti poslušni in ubogljivi do oblasti, ki nas zatira.

2. PREPREČEVATI SAMOVOLJO OBLASTNIKOV

Sproti moramo iskati in prepoznati lokalne šerife in samodržce, jim odvzeti legitimnost njihove funkcije in jih, če ne drugače, pripeljati tudi pred sodišče. Budno moramo paziti in opozarjati na uničujoče ali zatiralske ukrepe, ki ne omogočajo blaginje vseh, in jih preprečiti.

3. NEPOSREDNO UKREPATI

Krepiti moramo zavedanje, da predvsem lokalna skupnost dovolj hitro prepozna probleme in razvojne potrebe skupnosti. Vsakršno čakanje na posredovanje občinskih ali državnih oblasti se je doslej izkazalo za neučinkovito, zato smo pozvani, da ukrepamo sami. Budno je treba spremljati tekoče posle, projekte, načrte, programe v lastnih mestnih četrtih in krajevnih skupnostih, v svojem mestu in državi in se nanje dejavno odzivati. Tako pri tem, da se dobre strani teh projektov, načrtov ipd. uresničijo, kakor pri tem, da zavrzemo ali nemara celo preprečimo izvajanje izključevalnih oziroma slabih strani teh istih projektov, načrtov.

4. SOODLOČATI O NAŠEM JUTRI

Prebivalke in prebivalci smo sposobni soustvarjati razvojne smernice mesta in pomagati pri uresnitvi le-teh, saj smo strokovnjaki iz izkušenj, vemo kaj naša skupnost potrebuje in kako te potrebe zadovoljiti.

NAČELA IN NAČINI DELOVANJA

ODLOČANJE S KONSENZOM

Običajno široke ljudske razprave ne pripeljejo do rezultatov, zato jih je treba predvsem skrbno strukturirati, da lahko samoorganizirane četrtne in krajevne skupnosti oblikujejo skupne sklepe.

Sklepov in odločitev ne sprejemamo na lahek način – z dvigovanjem rok, z glasovanjem, s prevlado večine nad manjšino. Doseganje konsenza je najzahtevnejša in najpomembnejša naloga zborov! Konsenz je postopek s katerim sprejemamo odločitve, pri katerem mora biti odločitev sprejeta soglasno, torej tako, da nima nihče nepremostljivih zadržkov, da ni proti.

Iskanje konsenza od vsake udeleženke in vsakega udeleženca zbora zahteva, da izhaja iz že povedanega, da (se) ne ponavlja, temveč da razvija in krepi argumentacijo. Moderatorji prav temu – kako priti do konsenza – namenjamo največ pozornosti.

Na podlagi konsenzualno sprejetih sklepov iščemo načine, kako uresničiti skupne cilje. Le tako lahko v skupnosti aktivno vplivamo in soodločamo o razvoju mesta, države, sveta, sedaj in v bodoče.

ZBORE SE SKLICUJE VSAJ ENKRAT NA MESEC

Priporočljivo je, da:

- se zборе sklicuje na istem kraju ob istem času;
- zbori potekajo največ dve uri, tako da vsi prisotni ostanejo zbrani in lahko sledimo razpravi;
- se poišče brezplačne dvorane, ki so namenjene (javnim) dogodkom v četrti in krajevni skupnosti, ter se dogovorijo za njihovo celoletno brezplačno uporabo;
- je dvorana takšna, da omogoča postavitve stolov v krog (kot je značilno za srečanja, skupščine, zборе) in je primerno opremljena za dejavno in nemoteno delovanje zborov;
- vse udeleženske in vsi udeleženci zborov skrbijo za obveščanje sokrajanov o zborih v svojem okrožju, mestni četrti ali krajevni skupnosti.

Za potek zbora skrbijo trije moderatorji

- Za svoje delo se moderatorji usposablajo.
- Vloge moderatorjev so: vsebinski moderator (skrbi za ploden potek razprave), tehnični moderator (pomaga vsebinskemu in po potrebi zapisuje na tablo) in zapisnikar (piše zapisnik in novice za splet). Moderatorji se med seboj dogovorijo kdo skrbi za redno obveščanje in komuniciranje z udeleženci zbora ter drugimi zbori. Vloge si moderatorji vse leto izmenjujejo. Menjava moderatorjev posameznega zbora je po enem letu obvezna.
- Moderatorji skrbijo, da zbor poteka v skladu s skupinskim dogovorom o delovanju zbora, ki temelji na načelih medsebojnega spoštovanja.
- Moderatorji vodijo zapisnike zborov in z udeleženci oblikujejo skupne sklepe zborov, ki jih dosežejo s konsenzom.
- Moderatorji ne usmerjajo stališč udeleženk in udeležencev, saj je njihova naloga zgolj in samo omogočati ploden potek razprave. Kadar moderator te naloge ne opravlja ustrezno, ga lahko zbor kadar koli odpokliče in zamenja.
- Na zborih naj bo čim bolj raznolika zastopanost moderatorjev glede na spol, starost, poklic, raso, poreklo in podobno, saj je treba na vsakem koraku poudariti, da ti zbori temeljijo na načelu vključevanja in ne diskriminacije.

Temeljna načela zavezujoča za udeležence zborov

- Če na zboru vsa načela medsebojnega spoštovanja, za katera se sodelujoči dogovorijo in jih sprejmejo kot vodila pri poteku zbora, niso upoštevana, sklepi in delovanja zbora niso in ne morejo veljati kot legitimna oblika odločanja za namene in problematike, zaradi katerih je bil zbor oblikovan!
- Vsakršna nestrpnost in diskriminacija glede na spol, starost, raso, vero itn. je nedopustna – ne glede na okoliščine! Na takšne primere so dolžni opozarjati tako moderatorji kot drugi udeleženci zbora. Če se kršitev tega pravila pri isti osebi pojavi večkrat, je treba to osebo izključiti iz zbora. Vsi si moramo prizadevati za strpno, demokratično in konstruktivno okolje, sicer se lahko skupni napor in prizadevanja zelo hitro izničijo, ljudje pa izčrpajo.
- Pristranski interesi posameznikov in interesnih skupin na zborih četrtnih in krajevnih skupnosti nimajo mesta. Glavni cilj teh zborov je ravno nasproten: iskati širše družbene interese za razvoj četrtne ali krajevne skupnosti, mesta in države – razvoj in nadgradnja skupnosti.
- Moderator skrbi, da imajo vse udeleženke in vsi udeleženci na zboru primerno odmerjen čas za razpravo in da celotna razprava vodi v smeri skupnih sklepov, ki se dosežejo s konsenzom prisotnih. Zbor ne sme postati pogovor med dvema ali tremi posamezniki.
- Udeleženke in udeleženci zborov iz razprave v razpravo prihajajo do skupnih sklepov, upoštevajoč stališča vsakega posameznika, in oblikujejo skupne cilje, s katerimi se večina strinja, manjšina pa do njih nima nepremostljivih zadržkov. Za to si vzamejo toliko časa, kot ga potrebujejo.

Predlogi udeleženk in udeležencev zbora

Uresničujejo se predlogi, ki so bili sprejeti konsenzualno. Pričakuje se, da bo predlagatelj podprtega predloga prevzel odgovornost za uresničitev ideje. Za to se po potrebi oblikuje delovna skupina, v kateri se predlagatelju pridružijo vsi tisti, ki se aktivno zavzemajo za uresničitev predloga.

Povezovanje na mestni ravni

- Srečanje vseh moderatorjev, na katerem se medsebojno informirajo o delovanju in aktivnostih posameznih zborov, je najmanj enkrat mesečno.
- Srečanje vseh moderatorjev ter udeleženk in udeležencev zborov je enkrat na leto.
- Udeleženke in udeleženci posameznih zborov so obveščeni o dejavnostih, delovanju in akcijah drugih zborov.

Predlog skupinskega dogovora

Skupinski dogovor je namenjen temu, da zbori potekajo čim bolj učinkovito in vključujoče. Skupinski dogovor konsenzualno sprejmejo udeleženke in udeleženci na prvem zboru. Dogovor se lahko na začetku katerega koli naslednjega zbora preoblikuje, če se prisotni s tem strinjajo.

Vse udeleženke in vsi udeleženci zbora smo enakopravni. Vsakršna nestrpnost in diskriminacija glede na spol, starost, raso, vero itn. je nedopustna – ne glede na okoliščine! K besedi se prijavljamo z dvigom rok, besedo pa podeli moderator, ki skrbi za nemoteno komunikacijo in potek zbora.

Zaradi časovne omejenosti in pomembnosti različnih mnenj in stališč ter vključitvi udeleženk in udeležencev v debato, je pomembno, da pride do besede kar čim več posameznikov, zato ima prednost tisti, ki še ni govoril. Vsak si mora prizadevati, da se drži teme o kateri je govora, da se drži točk dnevnega reda in da ne dolgovezi, ampak ostane zbran in osredotočen na obravnavano problematiko.

Da se lahko slišimo in smo slišani, mora razprava potekati v ustreznem okolju, biti ustrezno moderirana, vsi pa smo soodgovorni za sam potek zбора.

Na zboru:

1. Govori samo eden.
2. Se k besedi prijavimo z dvigom rok.
3. Moderator da besedo.
4. Smo kratki in jedrnati.
5. Ima prednost tisti, ki še ni govoril
6. Ne diskriminiramo.
7. Nastopamo zgolj kot prebivalke in prebivalci mesta.
8. Ni monologov, ni dialogov, marveč je diskusija vseh.
9. Se držimo točk dnevnega reda.

KAKO BOMO CILJE DOSEGLI

V odprtem prostoru bomo lahko kritično, neposredno in ustvarjalno odgovarjali na izrojeno družbeno-politično realnost. Vpeti v širše okolje bomo cilje dosegli le s skupnim delovanjem. Nekateri izmed možnih načinov doseganja ciljev vključujejo:

- organiziranje in udejstvovanje na solidarnostnih akcijah;
- podpiranje in sodelovanje z drugimi samoorganiziranimi četrtimi in krajevnimi skupnostmi, s sorodnimi iniciativami in organizacijami;
- pripravo civilnih pobud za spremembe (zakonodajne pobude, referendum, peticije, ipd.);
- ustvarjanje političnega pritiska (javna pisma, peticije, manifesti, okrogle mize, javne razprave);
- izvajanje različnih oblik ljudske nepokorščine.

Z izvajanjem pritiska na vladajoče strukture in uveljavljanjem neposredne demokracije si bomo izborili pravico do soodločanja in soupravljanja na krajevni, občinski in državni ravni.

Zgoraj: Udeleženci SČS Nova vas med protestno akcijo, s katero so si priborili ureditev varnejše poti v šole.
Udeleženci SČS Radvanje med delovno akcijo, kjer so dogradili nedokončan del krožišča in s tem omogočili pot v šolo brez prečkanja prometnice.

Spodaj: Udeleženci SČS Center - Ivan Cankar so prevzeli odgovornost za urejanje zapuščenih izložb v centru Maribora in jih spremenili v razstavne prostore.

ROČNI SIGNALI

Za učinkovito in olajšano komunikacijo na zborih samoorganiziranih četrtih in krajevnih skupnosti uporabljajo sodelujoči na zboru signale z rokami. Proces izmenjave stališč in mnenj ter oblikovanje skupnih sklepov tako poteka nemoteno in kar se da tehnično hitro.

Dvig roke

Z dvigom roke posameznik nakaže, da želi do besede - »rad/a bi nekaj povedal/a«. Moderator bo to opazil in vam bo dal besedo.

Tehnična opazka

Z rokami oblikujemo črko T s čimer sporočamo, da imamo tehnično opazko. Ta znak uporabimo, ko ne želimo govoriti o vsebini, ampak opozoriti, da npr. nekdo govori o nečem, kar spada pod drugo točko, da je v prostoru pretemno ipd. Moderator vam bo besedo dal takoj, ko bo govorec, ki trenutno govori zaključil z govorjenjem. S tehnično opazko namreč preskočimo vse prej prijavljene k besedi.

Spuščanje oziroma dvigovanje rok

S spuščanjem oziroma dvigovanjem rok govorncu nakažemo, da naj govori počasneje/tišje oz. glasneje/hitreje.

Vrtenje rok

Roke zavrtimo naprej in s tem govorncu sporočamo, da se ponavlja ali dolgovezi, da naj po-hiti in preide k bistvu oz. zaključi z govorjenjem. Znak nikakor ni žaljiv, saj z njegovo pomočjo ostanemo osredotočeni in skrbimo za jedrnato razpravo.

Dvig rok

Roke dvignemo v zrak in stremo oz. pomahamo. S tem izražamo strinjanje oz. pritrjevanje govornčevim besedam. Gesto razumemo kot aplavz in izkaz strinjanja s povedanim.

KAKO SE AKTIVIRATI

Pridružite se ekipi Iniciative mestni zbor

Ekipa organizatorjev in moderatorjev se redno sestaja vsak teden. Za termin in lokacijo naslednjega sestanka nas kontaktirajte.

Aktivirajte se v samoorganizirani četrtne skupnosti (SČS)

Zbori SČS potekajo v večini mestnih četrti Maribora in se vztrajno širijo tudi v preostale. Informacije o naslednjih zborih SČS v vaši četrti lahko najdete na spletni strani Iniciative mestni zbor ali pa nas kontaktirajte.

Organizirajte samoorganizirane četrtne skupnosti (SČS) tudi v vaši četrti ali kraju

Iniciativi mestni zbor želi, da bi se praksa samoorganiziranih skupščin razširila na vse dele Maribora in prav tako tudi v druge kraje po Sloveniji. Za potrebe prenosa praktičnih izkušenj organiziranja skupščin se lahko organizirajo izobraževanja na katerih se osvoji teoretično podlago in praktične izkušnje, ki si jih je iniciativa pridobila v Mariboru.

Kontakti:

www.imz-maribor.org

Tel.: 040 743 350

E-pošta: info@imz-maribor.org

Zgoraj: Zbor in tiskovna konferenca, ki so jo sklicali udeleženci SČS Studenci, Maribor.
Pričetek peticije za dokončanje projekta podaljška Ceste proletarskih brigad.
Sredina: Udeleženci SČS Radvanje, Maribor, med delovno akcijo »varna pot v šolo«.
Spodaj levo: Zbor SČS Magdalena, Maribor, pri sprejemanju skupnostnega dogovora.

SAMOORGANIZIRANE KRAJEVNE IN ČETRTE SKUPNOSTI

Priprava: Iniciativa mestni zbor

Naklada: 5000

Kraj in leto izdaje: Maribor, avgust 2014

Ubrana skupnost.
Krepitev samoorganiziranih četrtinskih skupnosti za neposredno demokracijo in sodelovanje o razvoju skupnosti

Izdava brošure je podprta s sredstvi
finančnega mehanizma
EGP 2009-2014.